VII Festival savremene klavirske muzike

FORTEPIANO

25. i 26. februar 2021. velika sala KIC-a "Budo Tomović"

JU KULTURNO-INFORMATIVNI CENTAR
"BUDO TOMOVIĆ" PODGORICA

J.U. UMJETNIČKA ŠKOLA ZA
MUZIKU I BALET „VASA PAVIĆ“

četvrtak, 25. 02.

12:00

Dječji hirovi

(A. Kazela, N. Ekonomu, V. Mašika)

Učestvuju učenici srednje muzičke škole “Vasa Pavić”, MŠ Tivat i studenti Muzičke akademije, Cetinje

16:30

Dječje pjesme i igre

Koncert Marije Mitrović

(G.Kurtag, H. Lahenman, Č. Koria, Milica Vujadinović)

petak, 26. 02.

12:00

Djeca sviraju

(D. Kabalevski, F.Nažel)

Učestvuju učenici srednje muzičke škole “Vasa Pavić”

13:00

Iz kompozitorske radionice

(klasa Milivoja Pićurića)

17:00

Francuski impresionisti djeci

(K. Debisi i M. Ravel)

Darja Samofalova i Vasilija Basarab

Dječiji kutak

Svijet djeteta zaokupljao je velike kompozitore-pijaniste još u doba romantizma, od Šumanovog „Albuma za mlade“, „Dječijeg albuma“ Čajkovskog sve do prvih modernista i njihovih djela, kao što su „Dječiji kutak“ Debisija, „Moja majka guska“ Ravela, „Jedanaest dječijih komada“ Alfreda Kazele i ruskih neoklasičara Prokofjeva, Šostakoviča i Kabalevskog. Na toj tradiciji, dječiji svijet je bio nadalje inspiracija avangardnim i savremenim kompozitorima koji su ostavili interesantna djela vrijedna naše pažnje. Mješavina stilskih parodija, karakternih komada, adaptacije narode muzike, virtuoznih komada u maniru velikih kompozitora–pijanista XIX i XX vijeka u „Dječijim hirovima“ Nikolasa Ekonomua, jednostavnih tema praćene klasičnim figurama u stilu „nove jednostavnosti“ i elemenata improvizacije u „Dječijim pjesmama“ nedavno preminulog džez pijaniste Čika Korije, do kombinovanja elemenata tradicionalnih pedagoških praksi i nekonvencionalne muzičke retorike u „Dječijoj igri“ Helmuta Lahenmana i kombinaciji starih i novih improvizacijskih muzičkih praksi u „Igrama“ Đerđa Kurtaga.

Pored djela svjetskih kompozitora, posebno nam je zadovoljstvo što na programu imamo dvije muzičke premijere, specijalno napisane za naš festival: „Četiri karakterna komada“ mladog ukrajinskog kompozitora Volodimira Mašike, namijenjena Matiji Molčanovu, učeniku I razreda srednje muzičke škole u Tivtu, koji će je i izvesti, i fantazija za klavir i elektroniku „Putovanje kroz galaksije“ mlade crnogorske kompozitorke Milice Vujadinović.

Pored tradicionalno prisutnih učenika podgoričkih muzičkih škola „Vasa Pavić“ i „Andre Navara“, na fesitvalu nastupaju i studenti Muzičke akademije iz klase Bojana Martinovića. Festival takođe predstavlja novu generaciju mladih pijanista kao što su Marija Mitrović i Darija Samofalova.

Vjerujemo da će vam biti interesantno da otkrijete raznoliku paletu stilova, tako svojstvenu muzici XX i XXI vijeka, barem onoliko koliko je to bilo nama dok smo pripremali ovaj festival. Velika sala KIC-a biće kutak za sve one koji žele da se susretnu s ljepotom dječije duše, njihovom maštom i igrom kroz prizme različitih kompozitora, a možda i prilika da ožive „dječiji kutak“ u sebi.

Mira Popović
umjetnička koordinatorka festivala

PROGRAM

Četvrtak, 25.02.

Koncert u 12:00
"Dječji hirovi"

Alfredo Casella: Jedanaest dječjih komada *Undici Pezzi Infantili*, Op. 35 (1920)

Preludijum *Preludio*
Dijatonski valcer *Valse diatonique*
Svira Lola Stanišić, klasa Dragica Perović
Kanon *Canone*
Bolero *Bolero*
Svira Sergej Levin, klasa Dragica Perović
Omaž Klementiju *Omaggio a Clementi*
Sicilijana *Siciliana*
Svira Dušanka Jaramaz, klasa Jelena Krivokapić
Žiga *Giga*
Svira Natalija Korać, klasa Jelena Krivokapić
Menuet i Mizet *Minuetto e Mussette*
Muzička kutija *Carillon*
Taša Mandić, klasa Jelena Krivokapić
Uspavanka *Berceuse*
Svira Anđela Ćuković, klasa Milena Nikočević
Galop
Svira Sofija Musić, klasa Irma Marković

Izvođači su učenici srednje muzičke škole "Vasa Pavić".

Volodimir Mašika: Četiri karakterna komada za djecu (2020) premijera

Nokturno
Starinski ples
Fantazija
Marš

Svira Matija Molčanov, učenik srednje muzičke škole Tivat, klasa Aleksej Molčanov.

****pauza****

Nicolas Economou: Hirovi iz djetinjstva: Dječije etide *Kinderlaunen: Kinder-Etüden* (1972)

Pitanje *Question,* svira Kristijan Bojović
Uspavanka *Lullaby,* svira Maša Cupara
Grčki ples *Greek Dance*
Psalam *Psalm*
Svira Marija Gajić
Sjeta *Melancholy,* svira Matija Marković
Kapris *Caprice,* svira Iva Ivanović
Prodavnica igračaka *Toy Schop*
Radoznalost *Curiosity*
Svira Nina Mihailović
Odgovor *Answer,* svira Petar Popović
Improvizacija u crnom i bijelo *Improvisation in Black and White,* svira Iva Drekalović
Valcer u stilu Prokofjeva *Waltz a la Prokofiev*
Meksički ples *Mexican Dance*
Sanjarenje *Revery*
Šopenu i Čajkovskom od Prokofjeva *For Chopin and Tchaikovsky from Prokofiev*
Okeanska etida *Ocean Etude*
Etida *Etude*
Svira Slađana Babović

Izvođači su studenti Muzičke akademije, Cetinje, iz klase prof. Bojana Martinovića.

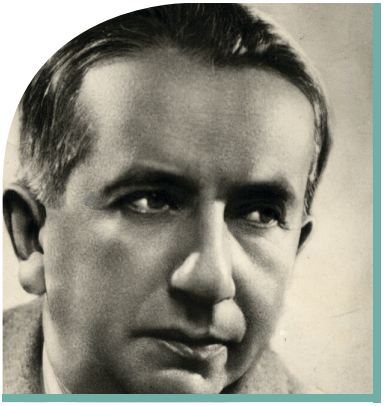

Alfredo Kazela (Alfredo Casella, 1883-1947) je bio italijanski kompozitor, pijanista, dirigent i učitelj. Potiče iz muzičke porodice iz Turina. Studirao je u Parizu, gdje je učio komponovanje od Gabrijela Forea; tamo je proveo 19 godina, družeći se s Morisom Ravelom i Žoržom Eneskuom, diveći se Debisiju i Stravinskom, i izvođenjima Vagnera pod dirigentskom palicom Toskaninija. Nakon studija bio je takođe aktivan kao pijanista, čembalista, kamerni muzičar i korepetitor. Pošto je završio svoje pijanističke turneje 1915. godine, vratio se u Italiju. Tamo je osnovao Nacionalno muzičko društvo, koje je ubrzo preimenovao u Italijansko društvo moderne muzike. Takođe je pomogao da se oživi interesovanje za ranu italijansku muziku. Objavio je vrijedna izdanja klavirskih djela Baha, Mocarta, Betovena i Šopena. Njegove rane simfonije su bile pod uticajem Štrausa i Malera, a kasnija kamerna i orkestarska djela pod uticajem Ravela i Stravinjskog. Lični pečat je ostavio u baletu „La Giara“ (1924) i orkestarskim djelima „Scarlattiana“ (1926) i „Paganiniana“ (1942). Ostala zapažena djela su: „Italia“ za orkestar (1910), „Partita“ za klavir i orkestar (1925) i „Misa solemnis“ (1944).

Jedanaest dječijih komada op. 35 (11 Pezzi Infantili Op.35) je zbirka koju je komponovao 1920.godine, i posvetio je španskom kompozitoru Mariju Kastelnuovo-Tedesku. U ovoj zbirci kompozitor je pronašao sopstvenii stil neopterećen raznim stranim uticajima. Ovo djelo svjedoči o polaganom razvoju ka njegovom prirodnom i jednostavnom stilu pisanja, kako Kazela kaže: „Moje konačno oslobođenje od neizvjesnosti, eksperimentisanja i moj sigurni i svjesni ulazak u kreativnu fazu, sada je potpuno i lično razjašnjeno.“ Njegovi komadi iz Op. 35 su spoj modernog jezika i klasične forme (preludijum, kanon, žiga, sicilijana, menuet, valcer, itd.) u kojima koristi razne ljestvične osnove, od folklornih i pentatonskih, do modalnih i tonalnih i tradicionalne i moderne tehnike komponovanja.

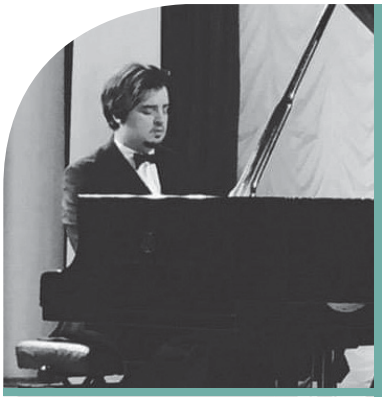

Volodimir Mašika (1991) studirao je na Državnoj Muzičkoj akademiji „Čajkovski“ u Ukrajini. Master studije je završio 2016. godine, u klasi prof. L. Marceviča, a dvije godine kasnije (2018) magistrirao je kompozciju u klasi prof. E. Stankoviča. Od 2020. je asistent profesoru Stankoviču. Osvajao je nagrade na ukrajinskim-nacionalnim kao i na međunarodnim takmičenjima kompozitora. Bio je stipendista predsjednika Ukrajine. U njegovo stvaralaštvo spadaju klavirska djela: 12 preludijuma, Sonata, ciklusi „Trenuci za vječnost“, „Fantastične epizode“ i druga. Takođe je autor klavirskog koncerta, Sonate za dvije violine i obrada pjesama.

Četiri karakterna komada za djecu kompozitor je napisao krajem 2020. godine, za festival Forte Piano i posvetio ih mladom pijanisti iz Budve, Matiji Molčanovu.

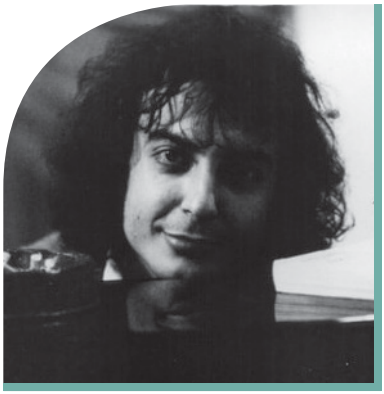

Nikolas Ekonomu (Nicolas Economou) je rođen u Nikoziji na ostrvu Kipar, 11. avgusta 1953. godine. Počeo je da svira klavir kada je imao pet godina, a od svoje dvanaeste do 1972. godine, studirao je u klasi Rime A. Hananine i Nine Emilijanove, na Moskovskom konzervatorijumu. Od 1975. živio je u Minhenu, gdje je 1982. osnovao Ljetnji festival klavira sa Čik Korijom i Martom Argerič. Svojim radio i gramafonskim snimcima i koncertnim turnejama po Evropi, Americi i Japanu (povremeno u duetu sa Martom Argerič) zavrijedio je reputaciju brilijantnog pijaniste. Takođe se isticao u improvizaciji i pisao muziku za filmove i druga djela. Poginuo je u saobraćajnoj nesreći, na rodnom Kipru, 29. decembra 1993. godine.

Djelo **Kinderlaunen** (“Dječji hirovi”, kasnije nazvano “Dječje etide”) je napisao u januaru 1972. pred kraj svojih studija na Moskovskom konzervatorijumu i posvetio ga svojoj profesorici Rimi A. Hananini. To su, moglo bi se reći, napisane improvizacije, raznobojna i divna mješavina stilskih parodija, tehničkih vježbi, ozbiljnih i veselih

karakternih komada, adaptacije narodne muzike i ritmičkih eksperimenata. Variraju od prilično jednostavnih komada koji su potpuno u skladu sa drugim nazivom ovog djela, "Dječje etide", do virtuoznih etida u maniru maestralnog pijaniste i kompozitora. Birajući tako maštovite i podsticajne naslove kao što su "Pitanje", "Uspavanka", '"Prodavnica igračaka", "Radoznalost", "Sjeta" i '"Odgovor" i to gotovo uvijek bez naglašavanja didaktičkog aspekta djela, Ekonomu je zauzeo svoje mjesto u dugačkom nizu proslavljenih djela, od Turkovog (Danijel Gotlob Turk) "Komadi za klavir" preko Šumanovog "Albuma za mlade" i "Dječjeg albuma" Čajkovskog, sve do Debisija (Dječji ugao), Prokofjeva (Dječja muzika), Buzonija (Za mlade) i Bartoka (Mikorkosmos).

Komadi u "Dječjim hirovima" su podjednako pogodni za nastavu klavira kao i za koncertnu scenu.

Joachim Draheim, iz predgovora partiture Kinderlaunen (Edition Modern 220)

Koncert u 16:30
Marija Mitrović

György Kurtág: Igre (izbor iz I sveske)

Sviraju Marija Mitrović i učenici iz njene klase (snimak)
Dosadno *Unottan***,** svira Una Vujošević
Noćna pjesma u C *Cé-k éji dala,* svira Lara Čekić
Laktovi *Könyökös,* svira Sara Boričić
Cvijeće smo…*Virág az ember… (1/a, 1/b),* svira Lena Nenezić
Budimo luckasti *Butaskodjunk Együtt***,** svira Anika Janjušević
Zvuk i zvučna lopta 1 *Hang és gombóc 1*
Mali koral 1 *Kis korál 1*
Perpetuum mobile *Örökmozgó,* svira Marija Mitrović
Omaž Čajkovskom *Hommage à Csajkovszkij*
Omaž Bartoku *Hommage à Bartók*
…cvijeće i zvijezde… *...a csillag is virág...*
Igra sjenki *Árnyjáték 2*

Chick Corea: 20 Dječjih komada *20 Children Songs (1984)*
Helmut Lachenmann: Dječja igra, sedam malih komada za klavir
Ein Kinderspiel (1981)

Dječačić *Hanschen klein*
Oblaci na ledenoj mjesečini *Wolken im eisigen Mondlicht*
Akiko
Pogrešan kineski (malo pijan) *Flascher Chinese (ein wenig besoffen)*
Filter-sving *Filter-Schaukel*
Zvonik *Glockenturm*
Ples sjenki *Schattentanz*

Milica Vujadinović: "Putovanje kroz galaksije", Fantazija za klavir i elektroniku (2021) premijera

Đerđ Kurtag (György Kurtág, 1926) je mađarski kompozitor. Rođen je u Lugoju, Rumunija, nedaleko od mjesta rođenja kompozitora Đerđa Ligetija. Kao i Ligeti, Kurtag je imao veliku želju da studira kompoziciju u Budimpešti kod jedne od najistaknutijih ličnosti, Bele Bartoka; Međutim tada je Bartok nažalost preminuo u Americi. Kurtag je učio klavir kod Magde Kardoš (Magda Kardos) a kompoziciju kod Maksa Eisikovića (Max Eisikovits) u Temišvaru, Rumunija. Potom je upisao kompoziciju na muzičkoj akademiji „Franc List" u Budimpešti kod Šandora Vereša (Sándor Veress) i Ferenca Farkasa (Ferenc Farkaš), klavir kod Pala Kodoša (Pál Kadosa) i kamernu muziku kod Lea Vejnera (Leó Weiner). Kao najbolji student, osvojio je nagradu Erkl 1954. i 1956. godine. Takođe je studirao i u Parizu kod Olivijea Mesijana (Olivier Messiaen), Darijusa Mijoa (Darius Milhaud) i Maksa Dojča (Max Deutsch). Na njegovo buduće stvaralaštvo su veoma uticale konsultacije sa mađarskom psihološkinjom umjetnosti Marijanom Štajn (Marianne Stein) kao i snimci grupe „Stockhausen" i Ligetijeva elektronska muzika. Kao dobitnik njemačke stipendije DAAD boravio je godinu dana u Zapadnom Berlinu. Jedno vrijeme radio je kao profesor klavira i kamerne muzike na muzičkoj akademiji „Franc List" u Budimpešti. Pošto je napustio Akademiju postao je član Bavarske akademije lijepih umjetnosti u Minhenu i Akademije umjetnosti u Berlinu. Više puta je bio nagrađivan za svoja muzička ostvarenja („Prix de Composition Musicale" dodijelila mu je Fondacija Princ Pjer od Monaka za dvostruki koncert „Grabstein für Stephan" op. 27 br. 2 za gitaru i instrumentalne grupe (1989), nagradu „Herder" dobio je od Fondacije „Freiherr-vom-Stein" u Hamburgu a nagradu „Premio Feltrinelli" od italijanske akademije nauka „Accademia dei Lincei" u Rimu). Za vrijeme dvogodišnjeg boravka u Berlinu, radio je kao rezidencijalni kompozitor za Berlinsku filharmoniju. Tada je napisao djelo za orkestar (Στηλη) Stele op. 33 (1994), koje je izvedeno u koncertnoj sali Beča. Dobio je nacionalnu nagradu za životno djelo „Kossuth". Pored njegovih brojnih djela se izdvajaju: „Poruke pokojne gospođice R. V. Trusove" Op. 17 za sopran i kamerni sastav, „Izreke Petera Bornemisa" (Péter Bornemisza) za sopran i klavir, i mnoga druga.

Igre I i II vol.

Ideju za komponovanje „Igara" dala su djeca koja su spontano svirala, djeca za koju je klavir još uvijek igračka. Ona eksperimentišu njime, štite ga, napadaju i prelijeću prstima preko njega. Izvode naizgled nepovezane zvuke i ukoliko neki od njih u njima probudi muzički instinkt, svjesno tragaju za slučajno pronađenim harmonijama i stalno ih ponavljaju.

Ova serija od devet knjiga ne daje instrukcije, niti predstavlja jednostavnu zbirku komada. Ona daje mogućnost za eksperimentisanje, a ne za učenje "sviranja klavira." Uživanje pri sviranju, radost pokreta – smjelost i povlačenje prstiju duž čitave klavijature brzim pokretom, umjesto trapavog traženja nota i računanja ritma – predstavljaju idejni okvir ove kolekcije.

Sviranje je samo to – sviranje. Ono od izvođača zahtjeva inicijativu i veliku dozu slobode.

U najvećem broju slučajeva, notni zapis ne treba shvatati ozbiljno. Međutim, mora biti shvaćen ozbiljno u pogledu muzičkog procesa, posebno kvaliteta zvuka i tišine. Treba da vjerujemo ispisanim notama i pustimo da vrše svoj uticaj na nas. Grafička slika prenosi ideju o rasporedu u vremenu i kod najslobodnijih komada.

Treba da iskoristimo sve što znamo i prisjetimo se slobodne deklamacije, folklorne muzike parlando-rubato, gregorijanskog pojanja i svega što je improvizatorska muzička praksa iznjedrila.

Latimo se hrabro najtežeg zadatka bez straha od greške: trebalo bi da pokušamo da stvorimo smislene razmjere, jedinstvo i kontinuitet od dugih i kratkih notnih vrijednosti – isključivo radi našeg zadovoljstva!

István Máriássy, iz predgovora partiture Igre (Edicija Musica Budapest)

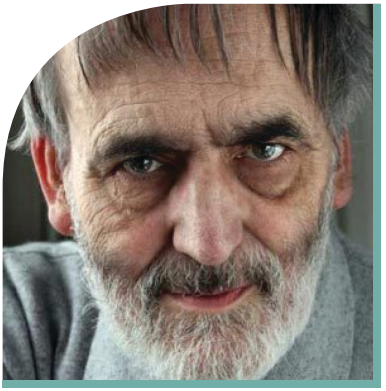

Helmut Fridrih Lahenman (Helmut Friedrich Lachenmann, 1935) je njemački kompozitor savremene klasične muzike. Nakon završetka Drugog svjetskog rata, kao jedanaestogodišnjak, počeo je da pjeva u lokalnom crkvenom horu, a kasnije, u tinejdžerskom dobu, počeo je i da komponuje. Klavir je studirao na Muzičkoj akademiji u rodnom gradu Štutgartu, u periodu od 1955. do 1958. godine, kod profesora Jugen Udea (Jürgen Uhde), a teoriju muzike kod Johana Nepomuka Davida (Johann Nepomuk David). Naredne dvije godine proveo je u Veneciji, kao prvi privatni student italijanskog kompozitora Luiđija Nonoa (Luigi Nono). Kratko vrijeme je radio u muzičkom studiju na Univerzitetu u Gentu, gdje je snimio svoje do tada jedino objavljeno djelo "Szenario", nakon čega se skoro u potpunosti fokusirao na čistu instrumentalnu muziku.

Lahenman je svoje komponovanje okarakterisao kao "konkretnu instrumentalnu muziku". Njegova muzika primarno je izvedena od najjednostavnijih zvukova, koji kroz proces amplifikacije služe kao baza za dalju obradu. Njegova djela su veoma zahtjevna za izvođače, zbog obilja tehnika koje je kreirao za drvene i limene duvačke i žičane instrumente.

Neka od njegovih najznačajnih djela su opera "Djevojčica sa šibicama" (1990-1996), po djelima Hansa Kristijana Andersena, Leonarda da Vinčija i Gudrun Ensilin, kao i djela za najrazličitije sastave: "Kolebanja na ivici" (1974-1975) za osam limenih duvačkih instrumenata, dvije električne gitare, dva klavira, četiri grmljavine i 34 žičana instrumenta; "Accanto" (1975-1976) za klarinet, veliki orkestar i kasetu; "NUN" (1997-1999) za flautu, trombon, muški hor i veliki orkestar i značajan broj kamernih djela. Od ukupno šest klavirskih djela ističe se svita "Dječja igra" (Ein kinderspiel).

Predavao je na Muzičkim akademijama u Hanoveru i Štutgartu, a od 1978. godine, je redovni profesor na Akademiji muzičke umjetnosti u Darmštatu. Napisao je veliki broj članaka, eseja i predavanja, od kojih je većina objavljena u knjizi "Muzika kao egzistencijalno iskustvo", objavljena 1996. godine. Osvojio je brojne ugledne nagrade poput Bahove nagrade grada Hamburga (1972), nagradu Muzičke fondacije Ernst von

Siemens (1997), nagradu BBVA fondacije "Granice znanja" u kategoriji savremene muzike (2010), i dr.

Dječja igra (Ein kinderspiel) istražuje prostor između suprotosti, gdje jednostavni muzički gestovi udaraju u temelje tradicionalnog muzičkog značenja. Rezultat je sažeto shvatanje jednog od kompozitorovih uvjerenja, da se istinska jasnoća – muzička ili bilo koja druga – može naći samo izvan već poznatog. Lachenmann je pripadao generaciji koja je bila željna da demontira intelektualno nasljeđe zamrljano fašizmom i ratom. Upijao je revnosnu dijalektiku Frankfurtske škole, koja je sve preispitivala, i krenuo sa radom u kome se odriče muzičke tradicije, uklanjajući konvencionalnu muzičku ljepotu i retoriku da bi provocirao slušaoca na "alternativno slušanje. . . novi način osjećanja razdvajanjem zajedničkog", kako je sam rekao.

U *Dječijoj igri* opšta mjesta udružena su sa osnovnim pedagoškim djelima za klavir: narodnim pjesmama; stilizovanim, plesnim ritmovima; jednostavnim obrascima i figurama koje se mogu izvesti s pet prstiju. Svi postaju zvučni ključevi.

On jasno ispoljava svoju namjeru sa epigramom Teodora Adorna naglašavajući razliku između pukog evociranja djetinjstva i teoretski zanimljivije primjene dječjeg modela na predmetu filozofskog traganja. Ispitivanje je strogo. Note se zamrzavaju, obrasci se lijepe, ritmovi se dupliraju i propadaju. Kao i sa velikim dijelom svog rada, Laheman transponuje materijal do ekstemno visokog ili niskog opsega, poput zvučnog otuđenja, gruvanje i ubadanje najnižih i najviših tonova na klavijaturi zamagljuju granicu između tona i udaranja. Čak i nominalno opisni navodi nekih komada (Oblaci u zaleđenoj mjesečini, Zvonik, Ples u sjenci), podsjećaju na ideje o mimikriji Adorna i Valtera Bendžamina, kako djeca u igri često imitiraju ljude i objekte oko sebe urušavajući rastojanje između sebe i drugog – odlika koja se previše lako obnavlja u zrelosti.

U svih sedam komada ove svite, Laheman koristi prijatnu rezonancu: dirke se nečujno pritiskaju i drže, dok njihove neopterećene žice titraju u sablasni zvuk na podsticaj drugih udaranih tonova. Sam naslov Dječija igra čini se skoro kao igra riječima, otkriva čitav niz zvukova koji se zapravo ne sviraju. To je možda još jedan podsjetnik da u Dječijoj igri, igra nije neminovno glavna stvar, već provodnik za lucidniji način slušanja, način koji svi prerano zaboravimo.

Matthew Guerrieri

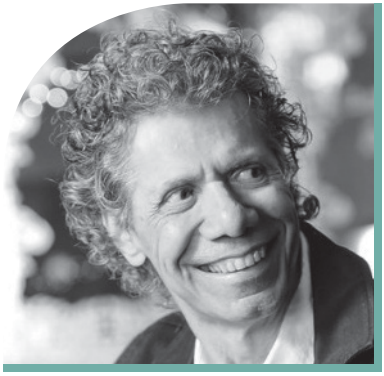

Čik Koria (Armando Anthony "Chick" Corea, 1941-2021) je američki džez pijanista i kompozitor, italijanskog porijekla, rođen 1941. godine, u Čelsea u državi Masačusets, SAD. Njegov otac je bio džez trubač koji je predvodio diksilend džez orkestar u Bostonu 30-tih i 40-tih godina prošlog vijeka. Okružen džezom od djetinjstva, Čik Koria je bio pod uticajem ranih godina bibapa (bebop), Dizi Gilespia (Dizzy Gillespie), Čarlija Parkera (Charlie Parker), Bada Pauela (Bad Powell) i Lestera Janga (Lester Young). Prve časove imao je kod Salvatorea Suloa (Salvatore Sullo) koji ga je uveo u klasičnu muziku i kompoziciju. U Njujorku je kratko vrijeme studirao

muziku na univerzitetu „Kolumbia“ i na visokoj školi „Džulijard“. Međutim, nezadovoljan sistemom ovih visokih škola, napušta studije i posvećuje se sopstvenoj karijeri. Krajem 60-tih i početkom 70-tih godina, Korea sarađuje sa avnagradnim izvođačima i tada njegov stil dobija disonantniju orijentaciju. U to vrijeme je zamijenio čuvenog Herbija Henkoka u bendu Majlsa Dejvisa (Miles Davis) sa kojim kombinuje elemente slobodne – fri džez improvizacije (free jazz) i rok muzike. On takođe eksperimentiše sa električnim intrumentom, uglavnom Fender Rhodes, vrstom električnog klavira. Ranih 70-tih godina Korea je napravio stilski zaokret prema džez fuziji (jazz fusion) u koji je inkorporirao latino džez. O tome svedoči njegov album „Return to Forever“. Sarađivao je s najvećim imenima savremene džez scene: Bobi Mek Ferin (Bobby McFerrin), Gary Burton (Geri Barton), Herbi Henkok (Herbi Henkok), Bela Flek (Bela Fleck), Hiromi Uehara, Pet Metini (Pat Metheny), i dr. Njegove kompozicije „Spain“, „500 MilesHigh“, „La Fiesta“ i „Windows“ se smatraju džez standardima. Među brojnim bendovima poznati su *Chik Corea Elektric Band, Akoustic Band* i *New Trio*. U kasnijem periodu njegove karijere, Korea se zainteresovao za savremenu klasičnu muziku. Komponovao je svoj prvi klavirski koncert i adaptirao kompoziciju „Spain“ za simfonisjki orkestar koju je prvi put izveo Londonski simfonijski orkestar 1999. godine. Pet godina kasnije komponovao je svoj prvi Gudački kvartet za ansambl *Orion*, koji ga je izveo premijerno na Ljetnjem festivalu u Vinskonsinu. Njegov poslednji album nagrađen je nagradom *Gremi* za najbolji instrumentalni džez album. U svojoj dosadašnjoj karijeri osvojio je čak 23 nagrade „Gremi“ i bio nominovan preko 60 puta.

Dječije pjesme (*Children’s songs*) je album od dvadeset komada, objavljen 1984. godine, i predstavlja prvu zbirku koju je Ćik Koria napisao specijalno za klavir solo. To su kratke pjesme sa jednostavnim temama. Prvu pjesmu komponovao još 1971. godine, tokom turneje sa grupom „Return to Forever“. Naslov djela ukazuje prije na inspiraciju kompozitora ljepotom i jednostavnošću koje krase duh djeteta nego na kompozicije napisane za djecu-izvođače. Nasuprot, to su prlično sofisticirani komadi klasične inspiracije koji osciliraju između solo improvizacija Kita Džareta,ali kraće i klasičnije strukture, i melodija u stilu Satija, Forea ili Debisija, sa španskim prizvukom. Pjesme od 1 do 15 pisane su originalno za Fender Rhode (el.klavir) i od 16 do 20 za akustični klavir, iako svaka pjesma može da se svira na oba instrumenta. Pjesme od broja 17 do 20 su komponovane tokom jednog mjeseca 1980. godine, čime je zbirka bila završena. Dječje pjesme su snimljene u produkciji čuvene njemačke izdavačke kuće ECM.

Milica Vujadinović rođena je u Podgorici. Sa osam godina je počela da svira klavir. Osnovno i srednje muzičko obrazovanje stekla je u Umjetničkoj školi za muziku i balet „Vasa Pavić“. Rano je počela da nastupa kao vokalna solistkinja na dječijim festivalima i članica hora „Zvijezdice“. Kao vokalna solistkinja i autorka dječijih pjesama osvajala je nagrade na festivalima dječje pjesme u Crnoj Gori, Srbji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

U srednjoškolskom periodu pohađala je dva smjera, teoretski i solo pjevanje, i pridružila se grupi mladih izvođača i kantautora okupljeni u školskoj „Pop sekciji“ pod vođstvom kompozitora

i gitariste Aleksandra Bogdanovića. Učestvovala je u izvođenju džez mjuzikla „Nora's Ark" američkog kompozitora Ilaja Jamina, na manifestaciji Mjesec poštovanja džeza u Crnoj Gori i koncertu filmske muzike na „Danima Frankofonije" 2011. Ova dva projekta izdvaja kao najljepša muzička iskustva koje je stekla u tom periodu. U trećem razredu osvojila je „Zlatnu liru" na takmičenju solo pjevanja a školovanje je završila kao đak generacije.

Školovanje je nastavila u Gracu (Austija), gdje je studirala savremenu kompoziciju na Univerzitetu za muziku i scenske umjetnosti u klasi uglednih kompozitora kao što su: Beat Furrer, Bernhard Lang,. Pohađala je takođe i radionice koje su vodili Franck Bedrossian, Isabel Mundry, Dmitri Aleksandrovich Kourlijandski, Mark Andre i Brian Ferneyhough.

Tokom osnovnih i magistarskih studija, njene kompozicije su bile izvođene na umjetničkim festivalima „Tonspur" u Beču, „Musikprotokoll" i „Impuls" u Gracu, koncertima u Ljubljani, Krakovu, Podgorici, i dr. Jedna je od osnivača „Facere" kolektiva, koji čine mladi kompozitori iz cijelog svijeta. Master studije završila je u septembru 2020. godine sa kompozicijom za orkestar, inspirisanom knjigom „Luča Mirkokozma" Petra II Petrovića Njegoša.

Svoje dalje muzičko djelovanje vidi u povezivanju i saradnji s umjetnicima iz cijelog svijeta. Za najvažniji princip u stvaralaštvu smatra slobodu i iskrenost ličnog muzičkog izraza, koji crpi iz raznih muzičkih pravaca, kako klasike, tako i iz džeza, opere, popa, soula, roka i drugih žanorova. Takođe je interesuje i filmska muzika. Pjevanje joj je najveća strast a komponovanje najveći izazov i cilj koji podspješuje njenu kreativnost i slobodu muzičkog izraza. U budućnosti, želi da svoje nastupe na sceni u potpunosti poveže sa svojim autorskim radom.

Fantazija za klavir i elektroniku "Putovanje kroz galaksije"

Između nas i plavog neba
Uvijek nešto što ne treba;
Krov, kišobran, šešir, kačketa
-uvijek nešto što nam smeta
da gledamo taj prostor čisti
i postanemo takvi isti.

Vito Nikolić

Kompozitorka o svom djelu:

Putovanje kroz galaksije je klavirsko djelo koje predstavlja interakciju dvaju značenja fantazije - kao muzičke forme i književnog žanra koji zavisi od uticaja nauke (stvarnog ili zamišljenog). Naučna fantastika se ponekad koristi i kao oblik društvenog protesta, obrt na otuđenje među ljudima u modernom društvu ili refleksija utopije. Stoga, teme koje mene okupiraju vezane su za utopiju, univerzum, transformaciju čovjeka, imaginarne svijetove odraslih, a naročito djece.

Glavni karakter moje priče jeste usamljeni dječak koji na livadi posmatra Sunce. Nakon što Sunce sasvim zađe, posmatrajući prostrano nebo i zvijezde, dječak odluta u svoj imaginarni prostor i počinje njegovo putovanje kroz vrijeme i najrazličitije galaksije.

Svaki čovjek u sebi nalazi dijete koje sanja i u svojoj glavi slika neki ljepši i bolji svijet.

Pored tematskog plana, tehnički pristup komponovanju je veoma specifičan za ovo djelo jer donosi drugačiji pristup klaviru i akustici pomoću novih medija. Lajtmotiv glavnog lika u F-duru zasnovan je na akustičnom zvuku i predstavlja spoljašnje smireno stanje dječaka. Dalji tok i razvoj djela uvodi nas u njegov unutrašnji svijet, odnosno, utopiju kojoj svi težimo. Naša percepcija prostora i vremena počinje da se mijenja suptilnim dodavanjem elektronskih efekata koji postepeno proširuju zvučni spektar. U kompjuterskom programu kombinujem snimke akustičnog instrumenta – klavira i efekte poput reverb-a i ostalih i tako kreiram iluziju većeg (zvučnog) prostora. Spoj akustičnog instrumenta i elektronskih efekata oslikava taj novi prostor u koji dječak dolazi putem mašte i kreativnosti. Pored prostora, promijenjena je i percepcija vremena. Istovremeno preklapaju se tri muzičke sfere: zvuk dobijen pritiskanjem dirki, zvuk dobijen trzajem žica i flažoletima u unutrašnjosti klavirske rezonantne kutije i nasnimljeni materijal klavirskih motiva i njihovog slaganja poput kolaž tehnike. Permutacija ova tri zvučna sloja kod slušaoca izaziva osjećaj drugačijeg protoka vremena. Ovaj program igra značajnu ulogu jer od upotrebe nasnimljenih materijala zavisi i sama forma kompozicije.

Tematski osvrt donosi i značenje djela vezano za postojanje tanke niti koja neraskidivo vezuje potrebu za samoćom sa potrebom za stvaranjem velelepnih svijetova iz mašte. Kreiramo svoje mikro univerzume tragajući za mirom, za bjekstvom od tjeskobe, problema i nepravde koje svakodnevno susrećemo.

Povlačenje u „samo vaš svijet“ može biti pogrešno protumačeno kao bjekstvo od realnosti i svih brutalnih nesavršenosti koja ona sa sobom nosi. Međutim, povlačenje o kojem ova kompozicija govori nosi sasvim drugačije značenje. U svojim dubinama, visinama i širinama smo ono što jesmo - vraćamo se svojoj suštini i surovo prihvatamo sve što jeste, sve što bismo željeli a nije, ali i sve svoje nedostatke, mane ali i vrline. Pristupanje ogoljenom Sebi je najviši nivo iskrenosti koji možemo da dostignemo. Ta iskrenost vodi ka spoznaji, spoznaja vodi ka istini, istina do boljih verzija nas samih, naših postupaka i odnosa.

Putovanja kroz galaksije i zamišljene svijetove nas ne otuđuju od ovozemaljskog, već nas približavaju sebi samima. Kada smo u dosluhu sa sobom, bolji smo prema sebi. A kada smo bolji prema sebi, bolji smo svima i svemu. Ovo djelo šalje poruku da malo mašte ne poništava strogu realnost, niti nas vodi iskrivljenoj slici stvarnosti. Naprotiv, mašta nas vraća sebi, a činjenice i situacije koje nam trenutno život plasira boji u najljepše boje i tonove.

Pijanistkinja **Marija Mitrović** posvećena je izvođenju klavirskog repertoara druge polovine 20. i prve decenije 21. vijeka. Maturirala je u Umjetničkoj školi za muziku i balet “Vasa Pavić” u Podgorici u klasi Anke Asanović. Diplomirala je na Muzičkoj akademiji na Cetinju, u klasi prof. Bojana Martinovića. Kao dobitnica evropske stipendije, studije je nastavila u Ljubljani (Slovenija) i Dizeldorfu (Njemačka), gdje je magistrirala na temu

savremenog pijanizma - *Spektralni klavir i novi pristupi klavirskom zvuku,* u klasi prof. Vladimira Mlinarića i renomiranog pijaniste i profesora Jan Boguslava Strobela.

Pored brojnih solističkih nastupa (Internacionalni koncert Trst-Udine (Italija) 2017; *Ekspanzije klavirskog zvuka*, Kazinska dvorana Ljubljana (Slovenija) 2018; Dani klavira, Robert Schumann Hochschule, Dizeldorf (Njemačka) 2018; Internacionalni koncert pijanista, Sint Niklas (Belgija) 2019. itd.), Marija je članica slovenačkog ansambla za savremenu muziku *Stère*koji. Bila je i kuratorka na Jazz Festivalu Ljubljana 2018. i 2019. (projekat ABECEDA pod mentorstvom Dre Hočevara), predavačica na konferenciji enCORE - Novi pristupi klasičnoj muzici, Berlin (Njemačka) 2019. i osnivačica i umjetnička direktorka transmedijalnog projekta Homocordia Disapiens u saradnji sa konzervatorijumom "Robert Schumann" i Institutom za muziku i medije (Dizeldorf, Nemačka) u kome je učestvovala i kao kompozitorka i pijanistkinja. Pored toga, bavi se istraživačkim radom. Njen rad pod nazivom Transmedijalna (r)evolucija: {SinOsc. ar (400, 800, 0, 0.1) multisensory. experience}. play; objavljen je u četvrtom izdanju časopisa INSAM (Institut za savremenu umjetničku muziku) 2020. godine.

Prošle sezone bila je angažovana kao korepetitorka u operskoj produkciji "Boemi" Crnogorskog narodnog pozorišta. Trenutno predaje klavir u Umjetničkoj školi za muziku i balet "Vasa Pavić" u Podgorici. U sezoni 2020/2021. je angažovana u jednom rezidencijalnom projektu u Ljubljani.

Petak, 26. 02.

Koncert u 12:00
"Djeca sviraju"

Florent Nagel: Jednostavan i divalj *Simple et féroce* (mali komadi za klavir)
Pčela *L'Abeille,* svira Marija Pašić
Komedijaši *Les Joungleurs,* svira Anđela Drobnjak
Karneval *Carnaval,* svira Veronika Znamenskaia
Jednostavan *Simple,* svira Margarita Babkina
Divlje *Féroce,* svira Igor Biberdžić
Izvor *La Source,* svira Jovana Šaković

Izvođači su učenici Umjetničke škole za muziku i balet "Vasa Pavić", klasa Biljane Milaković.

Pero Gotovac: Mala svita za klavir
Allegretto scherzando
Andante
Andante pastorale
Allegretto scherzando

Svira Danin Adrović, učenik Umjetničke škole "Andre Navara", klasa Biljana Milaković.

Dmitri Kabalevski: 30 komada za djecu, op. 27 (izbor)

Vrijeme za valcer svira Mila Abramović, klasa Ivona Malešić
Pjesmica svira Paula Barett Kovač, klasa Ivona Malešić

U noći na rijeci svira Đurđa Bracanović, klasa Ivona Malešić
Etida svira Sara Dajović, klasa Tijana Joksimović
Tokatina svira Rastyslav Glazunov, klasa Irma Marković
Noveleta svira Kalina Jovanović, klasa Jelena Krivokapić
Ples na livadi svira Mare Kujović, klasa Milena Nikočević
Pjesma konjice svira Hana Raičković, klasa Tijana Joksimović

Dmitrij Kabalevski je ruski kompozitor, pijanista i muzički publicista (Sankt Peterburg, 30. XII. 1904 – Moskva, 14. II. 1987). Muziku je studirao u Muzičkoj školi Skrjabin u Moskvi (1919–25) i na Moskovskom konzervatoriju (klavir i kompoziciju, 1925–30), gdje je kasnije predavao kompoziciju (1932–41.). Bio je i glavni urednik časopisa Sovjetskaja muzika (1940–46). Kao član komunističke partije zauzimao je visoko mjesto u sovjetskim službenim muzičkim krugovima. Njegov jednostavan autorski izraz našao je punu primjenu u muzici za mlade, koja čini znatan dio njegovog opusa. Uz mnogobrojne klavirske kompozicije u toj grupi je najpoznatija tzv. Trilogija koncerata (violinski koncert, koncert za violončelo i klavirski koncert), s kojim su mnogi sovjetski solisti „probili led" na koncertnoj sceni. Kao svestran kompozitor, Kabalevski je pisao za orkestar, koncertantnu, klavirsku, scensku, filmsku i baletsku muziku, kantate, operete i opere s pretežno rodoljubnom tematikom, solo popijevke, borbene i masovne pjesme. Među njegovim tekstovima ističu se studije o N. J. Mjaskovskome, B. V. Asafjevu i N. Rimski-Korsakovu.

Kabalevski je bio izuzetno značajna ličnost u muzičkom obrazovanju Sovjetskog Saveza. Njegove dječje pjesmice, brojna studentska djela za mlade pijaniste i druge instrumentaliste, pjesme, kantate i himne za pionire i razne sovjetske omladinske organizacije, učinile su ga jednim od najpriznatijih kompozitora SSSR-a. Njegova želja da poveže djecu sa svijetom muzike podstakla ga je i da podučava sedmogodišnjake slušanju muzike i verbalizovanju onoga što čuju u njoj. Napisao je knjigu ''Muzika i obrazovanje: Kompozitor o muzičkom obrazovanju'', koja je objavljena u SAD, 1988. godine. Bio je biran za šefa Komisije za muzičko-estetsko obrazovanje djece (1962), kao i za predsjednika Naučnog odbora za obrazovnu estetiku na Akademiji pedagoških nauka SSSR-a (1969). Internacionalno društvo za muzičko obrazovanje dodijelilo mu je titulu počasnog predsjednika.

Floran Nažel (Florent Nagel) je francuski pijanista, profesor klavira i kompozitor. Rođen je 1979. godine. Klavir je studirao na Nacionalnom konzervatorijumu za muziku u Parizu u klasi Žerara Fremija (Gerard Fremy) a usavršavao se kod Vladimira Sultanova i Andrea Dumortijea (Andre Dumorier), što svedoči o pripadništvu dugoj evropskoj tradiciji koja ima

svoje nasleđe u nastavi Franca Lista. Takođe je studirao kompoziciju kod Marsela Biča (Marcel Bitsch) i Kloda Balifa (Claude Balif).

Koncertirao je na brojnim scenama u Aziji, Africi i Evropi. Osnivač je Festivala „Nedelja klavira“ (*La semaine de piano*) na kome je na svakoj od festivalskih večeri svirao resitale posvećene određenoj temi. Posvećen odnosu teksta i muzike, na resitalima takođe integriše riječi i muziku ili improvizovane „performanse“ u saradnji sa različitim glumcima. Predaje klavir na Regionalnom konzervatorijumu Reij-Malmezon (CRR Rueil-Malmaison, pariška regija).

Autor je brojnih kompozicija različitih žanrova klasične muzike. Među njima je i album „Knjiga za klavir“ (*Livre de piano),* koja se sastoji od 25 kompozicija s pedagoškom namjenom. Njegova kompozicija „Alisa u zemlji čuda“ u formi muzičke priče za naratora i klavir četvororučno (po istoimenoj priči Luisa Karola) postigla je veliki uspjeh na internacionalnoj sceni a snimljena je i na nosačima zvuka kod izdavačke kuće *Azur*. Kao porudžbinu festivala „Vikend savremenog klavira“ pod pokroviteljstvom grada Pariza, napisao je djelo „Pieces joints“, 2020. godine.

Od 2015. godine, Floran Nažel izdaje svoja djela kod renomiranih francuskih izdavača Anri Lemoan (Henry Lemoine) a od 2018. i kod Alfons Ledik (Alphonse Leduc).

Koncert u 13:00
“Iz kompozitorske radionice”

Kompozicije učenika srednje muzičke škole “Vasa Pavić” koji pohađaju izborni/ obavezni predmet Osnove komponovanja s aranžiranjem u klasi Milivoja Pićurića.

Damir Vreva *Ponoć*
Svira Luka Đačić
Svita za klavir:
Lorena Janković *Preludijum*
Sava Bulatović *Valcer*
Petar Milačić *Arija*
Svira Davor Novak
Nikolina Arapović *Rukovet,* svira Nikolina Arapović
Matija Šušić *Marš vitezova,* svira Luka Đačić
Vuk Radunović *Mali čovjek na velikoj planini***,** svira Sofija Musić
Anika Pavićević *Nemirni san***,** svira Luka Đačić
Iva Vujošević *U krilu neba*, svira Sofija Musić
Hristina Merdović *Valcer*, svira Luka Đačić

Koncert u 17:00
Darja Samofalova
“Francuski impresionisti djeci”

Claude Debussy: **Dječji kutak** *Children’s Corner*

Doctor Gradus ad Parnassum
Džambova uspavanka *Jimbo’s Lullaby*

Igra lutke *Serenade of the Doll*
Snijeg pleše *The Snow is Dancing*
Mali čobanin *The Little Shepherd*
Golivogov ples *Golliwogg's Cakewalk*

Maurice Ravel: ***Ma mère l'Oye*** Moja majka guska**,** za klavirski duo

Uspavana ljepotica *Pavane de la Belle au bois dormant*
Palčić *Petit Poucet*
Carica pagoda-zelena zmija *Laideronnette, impératrice des pagodes*
Razgovor ljepotice i zvjeri *Les entretiens de la belle et de la bête*
Vilinski vrt *Le jardin féerique*
Klavirski duo: Daria Samofalova i Vasilije Basarab, učenik III razreda srednje muzičke škole "Andre Navara" (klasa Maja Basarab)

Organizator ima pravo izmjene programa.

Klod Debisi (Claude Debussy, 1862–1918) je najznačajnija ličnost francuske muzike i tvorac muzičkog impresionizma. Počeo je da stvara u vrijeme kada je u evropskoj muzici još uvek vladao romantizam a ljestvičnu osnovu činili dur i mol. On uvodi u svoja djela cjelostepene, pentatonske i egzotične ljestvice i harmonske novine; njegove teme su sažete i malog opsega, ritmička osnova nestalna i neodređena a glavni elementi stvaranja su boja i harmonija.

Rođen u Parizu, sa sedam godina je svirao klavir a već sa jedanaest je primljen na Pariski konzervatorijum. Kao pijanista i dirigent svojih djela nastupao je širom Evrope. Za kantatu „Bludni sin" dobio je, 1884. godine, Veliku nagradu Rima. Tri godine kasnije vraća se u Pariz i od tada je živio povučeno, boemskim životom, boreći se „za hljeb i umjetnost". U to vrijeme studirao je djela Vagnera i Musorgskog, koja će imati uticaj na njegovu umjetnost. Muzika koju je napisao u tom periodu je predstavljala njegova rana remek djela: ciklus solo pjesama Zaboravljene pjesme (Ariettes oubliées, 1888), Preludijum za popodne jednog fauna (Prélude à l'après-midi d'un faune, 1892) i Gudački kvartet (1893). Neko vrijeme bio je u službi Nadežde fon Mek (poznate kao mecena ruskog kompozitora Čajkovskog), podučavajući njenu djecu sviranju na klaviru. Zahvaljujući tome Debisi je proputovao Evropu i Rusiju, gdje je stekao ogromno muzičko i kulturno iskustvo. Sve do svoje četrdesete godine bio je nepoznat široj javnosti. Posle izvođenja opere Peleas i Melisanda postao je jedan od najpoznatijih svjetskih kompozitora. Nakon opere, stvorio je izuzetna orkestarska djela: More (La Mer, 1905) i Ibéria (1908), klavirska djela Estampe (1903), Bergamska svita (1905), Slike (1905), Preludijumi (1909-1913) i svitu Dječiji ugao (1908). Svoje poslednje godine života je proveo pišući kao kritičar i komponujući i izvodeći svoja djela u inostranstvu. Umro je u Parizu 1918 godine.

Dječji ugao (Childred's Corner) je svita od šest stavova za solo klavir. Djelo je objavljeno u izdanju Durana (Durand) 1908. godine, a krajem iste godine prvi put ga izveo pijanista

Harold Bauer, u Parizu. Tri godine kasnije, francuski kompozitor Andre Kaple (André Caplet) ga je orkestrirao i objavio, te je i ta verzija bila ubrzo i izvedena. Debisi je ovo djelo posvetio svojoj kćerkici Klod-Ema, koju je od milošte zvao Šu-Šu. U posveti je zapisao: „Mojoj dragoj maloj Šu-Šu, uz nježno izvinjenje njenog oca za ono što slijedi". Djevojčica je nadživjela svog oca jedva godinu (umrla je u 14. godini, u jeku epidemije difterije 1919).

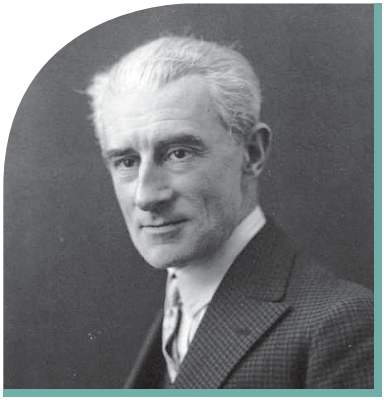

Moris Ravel (Maurice Ravel, 1875–1937) je bio francuski kompozitor poznat po orkestarskom djelu Bolero (1928) ali i i po baletu Dafnis i Kloe (Daphnis et Chloé, 1909-1912), poručen od strane Sergeja Đagiljeva, osnivača Ruskog baleta u Parizu. Ravel je rođen u Siburu, u dijelu Francuske koji se naziva Baskija. Interesovanje za muziku i kulturu prenijela mu je njegova majka, koja mu je pjevala izvorne baskijske pjesme. Već sa sedam godina počeo je da svira klavir. Njegov profesor klavira Anri Gis, podučavao ga istovremeno kontrapunkt, harmoniju i kompoziciju. Sa samo 14 godina Ravel je primljen na Konzervatorijumu u Parizu, u klasi Gabrijela Forea (Gabriel Fauré). Ravel je pisao djela za klavir, kamerne sastave i orkestar, opere: "Dijete i čarolija" (1925) i "Španski sat" (1907-1909), djela vokalne muzike i muziku za pozorišne predstave. Među njegovim klavirskim djelima izdajaju se: "Pavana za umrlu princezu" (1899), "Igra vode" (1901), "Ogledala" (1904–1905), "Noćni gospar" (1908), "Kuprenov grob" (1917); poslednji je posvetio svom prijatelju stradalom u Prvom svjetskom ratu, u kojem je Ravel učestvovao kao dobrovoljac (vozač kamiona). Često je putovao po Evropi i držao koncerte po Italiji, Holandiji, Engleskoj i drugim državama. Krajem 20-tih godina odlučio je da turneju premjesti na Američki kontinent. U Americi je nastupao u više od 25 gradova, a svuda je dočekan s oduševljenjem i ispraćen s ovacijama. Tokom boravka u Americi, Ravel je počeo da se interesuje za džez muziku; tada je upoznao i Džordža Geršvina. Iako je cijeli život bio okružen ljudima, Ravel je ipak bio usamljen. Nije poznato da je imao neku intimnu vezu ili brak. Jednom je rekao: "U životu sam imao samo jednu ljubavnu vezu – sa muzikom".

Moja majka guska (Ma mère l'Oye) je djelo koje je Ravel komponovao između 1908 i 1910. godine. Naziv potiče od istoimene zbirke bajki Šarla Peroa (Charles Perrault), francuskog pisca 17. vijeka koji je zaslužan za očuvanje mnogobrojnih dobro poznatih priča, uključujući na primjer i Crvenkapu. Čine ga pet stavova, tj. "pet malih fantazija" za klavirski duo: Pavana princezi zaspaloj u šumi, Palčić, Carica pagoda-zelena zmija, Razgovor ljepotice i zvjeri i Vilinski vrt. Svitu je namijenio svojim prijateljima - Mimi i Žanu, kako bi im učenje klavira učinio interesantnijim. Djelo karakterističnih umilnih melodija i harmonija i specifične atmosfere, u okviru kojeg se spretno povezuju igra i edukacija, doživjelo je svoju praizvođenje u Parizu 20. aprila 1910. godine, i veliki uspjeh sve do danas. Podjednako je popularna i Ravelova orkestarska verzija iz 1911. godine. Nakon orkestriranja kompozitor je dodavanjem preludijuma i jedne scene, kao i četiri interludijuma, svitu adaptirao u balet koji je publici predstavljen premijerno 28. janura 1912. godine.

Darja Samofalova rođena je 1994. godine u Beogradu. Osnovno muzičko obrazovanje je stekla u MŠ „Petar II Petrović-Njegoš“ u Baru, na odsjecima za klavir (klasa Maja Basarab) i violina (klasa Vatroslav Simić), a zatim je završila Srednju muzičku školu za talente „Andre Navara“ u Podgorici na klavirskom odsjeku u klasi Maje Basarab.

Školovanje je nastavila u Beogradu, na Fakultetu muzičke umjetnosti, u klasi prof. Ninoslava Živkovića i prof. Nataše Mitrović. Diplomirala je 2014. godine, u klasi prof. Mitrović, a u naredne dvije godine uspješno je završila master i specijalističke studije. Kao stipendista Ruske Federacije, 2018. godine, upisala je doktorske studije na Ruskoj akademiji muzike „Gnjesini“ u Moskvi, u klasi istaknutog ruskog pijaniste i pedagoga Sergeja Senkova (učenika Tatjane Nikolajeve). U junu 2020. godine, završila je doktorske studije sa izvanrednim uspjehom. Pohađala je kurseve kod eminentnih pedagoga kao što su: Vladimir Krpan, Jokut Mihajlović, Arbo Valdma, Grigorij Gruzman, Jurij Kot, Polina Fedotova, Vera Nosina.

Laureat je i dobitnica mnogih nagrada na nacionalnim i internacionalnim takmičenjima, među kojima se izdvajaju: Apsolutna nagrada i specijalni priz “Premio Speciale Musica Est” na XVIII Međunarodnom takmičenju mladih pijanista “Citta di Barletta” u Italiji 2009, druga nagrada na međunarodnom takmičenju “Petar Konjović” u Beogradu i treća nagrada na međunarodnom takmičenju u Rimu 2016. Više nagrada osvojila je u sastavu klavirskog dua sa koleginicom Marijom Vasić (klasa prof. Dejana Subotića). Dobitnica je nagrade fonda Slobodanka Milošević - Savić za najboljeg studenta četvrte godine FMU i za najbolji postignut uspjeh iz glavnog predmeta u akademskoj 2013/14. godini. Stipendista je „Dositej“ Fonda za mlade talente.

Održala je više solističkih resitala u koncertnim salama u Srbiji, Crnoj Gori, Italiji i Rusiji. U sastavu grupe nagrađenih studenata predstavljala je Fakultet muzičke umjetnosti na koncertima u Skadru i Tirani. Od solističkih koncerata izdvaja nastupe u KIC-u „Budo Tomović“, festivalu Barski ljetopis, galeriji SANU, sali Guarnerius i Italijanskom kulturnom centru u Beogradu i sali Baldini u Rimu.

Bavi se i pedagoškim radom - od 2017. do 2018. godine, predavala je klavir u Muzičkoj školi „Kosta Manojlović” u Zemunu, a trenutno je zaposlena u MŠ „Josip Slavenski“ u Beogradu.